

העולם: התפוצצות במועדון הגרעיני

מדינות מתועשות כמו שוודיה, שווייץ, יפן, מדינות נאט"ו וברית וארשה חתומות כולן על האמנה. יש להדגיש שהאמנה הזאת לא מנעה ממדינות שונות להתחמקות עליה (כמו צרפת וגרמניה) להגיש טיוע ל- מדינות שונות, העוללות ליצר נשק גרעיני בכללן דרום-אפריקה.

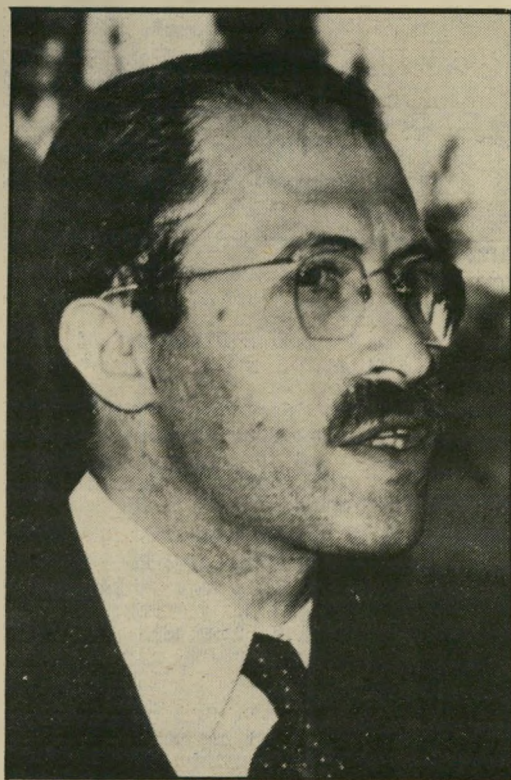
פרימיטיבי?

זו מחמאה!

את החירות אנחנו אהבים, ובכבוד האדם אנו בוחרים, ומשום כך הרינו אומרים בפשטות ובגלוי: ביחסים בין אמריקה ובין רוסיה אנו בעד אמריקה.

בתקופה זו של משבר-מה ביחסים בין ישראל ובין ארצות-הברית, מעניין לקרוא הצהרה קצת פשטנית זו, פרי עטו של מנחם בגין. הגיגיו של יו"ר תנועת החירות החפסמו בחוברת צנועה (המחיר 100 פרוטה) בהוצאת עיתון חירות. השנה היא 1953 והכותרת: על מדיניות חוץ.

כבר אז חשב בגין שהוא האיש האידיאלי לבצע את המדיניות האמריקאית במיורח התיכון. את ההבדל בינו ובין יריביו המסאריניקים בשילטון מסביר מנהיג

מנהיג חרות בגין (בצעירותו) בוגוריון ושרת - אדומים

חירות בוו הלשון: "טענה הנני שומע: האדון בגין גוריון והאדון שרת אף הם אומרים ככה (שאמריקה עדיפה על רוסיה). חובה עלינו להודות, כי האדונים האלה אינם אומרים, אלא צועקים ככה, צועקים לא רק בגרונותיהם ובעטיהם, אלא בכל עצמותיהם, בעצבי-הם. הצרה היא, שזעקת עצביהם באה לכסות ולחפות על מידה גדושה של צביעות. צביעות זו מתנקמת לא רק בהם, אלא במדינה."

יש, ומדוע סבור בגין ש,האדונים בגין-גוריון ושרת, הם צבועים? כאן בא ההסבר: "האדונים בגין-גוריון ושרת הגם מרכיסיים מצוהרים... התסבין חסר-המור צא של ראש-ממשלה משפיע על היחסים בין אמריקה ורוסיה; הוא משפיע על היחסים בין ישראל ואמריקה. השפעה הרסנית היא."

קשה להאמין שהוגה דיעות פרימיטיבי כזה הפך ראש-ממשלת ישראל? בימינו קשה להאמין בהרבה דברים.

לה, הצליח לרכוש שני כורים גרעיניים מבריטניה, "לצרכי מחקר". גם צילה לא חתמה על האמנה, ומש- קיסים בלונדון סבורים שהיא שואפת לייצר פצצות גרעיניות.

ישראל. השבועון טוען שישראל מחזיקה בכמות ניכרת של פצצות גרעיניות. כלומר, מדובר לא רק בפוטנציאל, אלא בפצצות זמינות, הניתנות לטיפול צבאי מידי. לדברי נירוטטיסטן, מיוצרות הפצצות בכור בדימונה, שהוא מתוצרת צרפתית.

קובה וצפון-קוריאה. שתי המדינות קיבלו ציוד לכורים גרעיניים מהסובייטים, למרות העובדה שלא

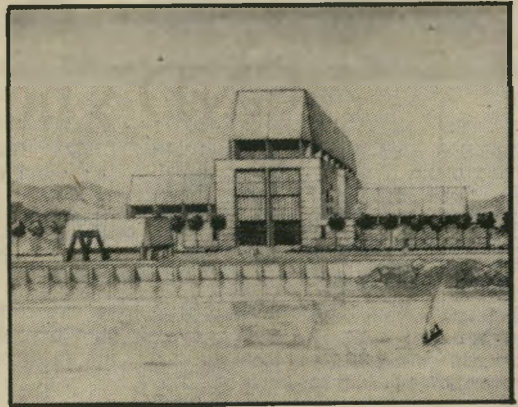

חתמו על האמנה למניעת הפצת נשק גרעיני. אין מידע בדק על השימוש הנעשה בכורים אלה. מדינות אחרות בעולות פוטנציאל ליצור נשק גרעיני למווח ארוך. השבועון מונה בקאטגוריה זו את סאיווק, מצרים, דרום-קוריאה, אלג'יריה, לוב, סוריה, וערב-הסעודית. גם איראן שאפה לייצר פצצות בתקר- פת השאה, אך המהפכה האיסלאמית קטעה את הסיוע המערבי למטרה זו. הסובייטים סירבו לסייע לשליטים החדשים בתחום הגרעיני.

מומחים לנושאים אסטרטגיים נהגים להגדיר מדינות המסוגלות למכה גרעינית שניה, כלומר להחזיר התקפה גרעינית לתוקפן, כמעצמת-על. בדרך-כלל מסווגים את ארצות-הברית ואת ברית-המועצות בקאטגוריה הזו. משקפים מסויימים סבורים שברית-המועצות אי-גנה מסוגלת למכה שניה, ונוטים לסווג אך ורק את ארצות-הברית כמעצמת-על, ומעניקים לסובייטים את התואר הצנוע יותר, מעצמה גדולה. בריטניה וצרפת מחשבות כמחזיקות בכוח הרתעה עצמאי, מבחינת מה-סן הנשק הגרעיני וכלי השיגור, אבל בודאי שאינן מעצמות-על. לסינים יש פצצה, משנת 1964, וכן 144 טילים לטווח בינוני, ו-90 מטוסים המסוגלים לשאת טילים גרעיניים. רק עתה מתחילה סין בפיתוח טילים בינוכשתיים, שיהפכו אותה למעצמה גרעינית בסדר גודל זהה פחות או יותר, לה של בריטניה וצרפת.

למרות קיומו של ההסכם למניעת הפצתו של נשק גרעיני, עוסקות היום מדינות רבות בפיתוחו. המועדון הגרעיני גדל עוד להתפוצצות, ועימו קטנה אפשרות השליטה בשימוש בפצצה במלחמות מקומיות, העל-לוח להיחשב על-ידי הצדדים המעורבים כמאבקים על עצם הקיום.

במלאות 25 שנה לתנועת השלום הבריטית סייאן-די, (מערכה לשירוק הנשק הגרעיני), סוקר השבועון ניר-טטיסטן את המדינות המצויות על מיפתנו של המר-

תוכנית הכוריה-גרעיני של צ'ילה חתנה מתאצר

ערוך הגרעיני, רבות מהן כבר פיתחו פצצות. למרות שאינן ממהרות להצהיר על כך:

הודו. הודים ביצעו את הניסוי הגרעיני הראשון שלהם ב-1974. מיפעלים ליצור דלק גרעיני, ולהרכבת הנשק הקטלני, ממוקמים בטרומבאי ובהידראבאד. למרות מאמצי הפיוס והשיפור היחסי באווירה, חשים ההודים עצמם כמאויימים על-ידי סין ועל-ידי פקיסטאן.

פקיסטאן. בכור הגרעיני באיסלאמאבאד יש מספיק מלחניום כדי להרכיב 35 פצצות. כפי שפורסם ביל-עזית במדור זה, מנסות הודו וישראל לפגוע במשותף בכור. האוראניום לכור זה מומן על-ידי לוב. בכסף מוזמן! משקפים בריטיים טוענים שלמתמר קאדאפי הובטחה לפחות פצצה גרעינית אחת. הידע ליצור ה-נשק הגרעיני נקנה על-ידי סוכנים פקיסטאניים ב-אירופה. הבר-יטי טוען שאנטיקשור אירופיים של פקיסטאן נירצחו על-ידי סוכני המוסד הישראלי. העש-רת האוראניום נעשית בעזרת ידע הולנדי.

דרום-אפריקה. הניוטטיסטן סבור, שדרום-אפריקה ביצעה ניסוי בנשק גרעיני בדרום האוקיאנוס האטלנטי, ב-22 בספטמבר 1979. כמו רוב המומחים האחרים, טוען גם השבועון שניסוי זה נערך, כנראה בסיוע ישראלי (של שר-הביטחון עזר וייצמן!). לגיור-נעזים של פרטוריה יש מיפעל להעשרת אוראניום, ש-הקם בעזרת מערב-גרמניה. המפעל ללא כל פיקוח בינלאומי.

בראזיל. גם בראזיל זכתה לסיוע מערב-גרמני, והקימה מיפעל ליצור דלק גרעיני. יש לה יכולת פרי-טנציאלית לייצר פצצות גרעיניות בעתיד הקרוב.

ארגנטינה. כמו שכנתה, בראזיל, סירבה גם אר-גנטינה לחתום על האמנה למניעת הפצת נשק גרעיני. שתי המדינות נמנעו מלחתום גם על אמנה אזורית באותו נושא. אין הרהב מידע על הכוונות של ארגנ-טינה בנושא יצור נשק גרעיני. מומחים לאמריקה הלאטינית סבורים שהיא לא חסגה אחרי בראזיל.

צ'ילה. הנוראל אונוסטו פינשושה, הדיקטטור של צי-

יוון:

פאפאנדר'או

חקר מפשע

הארץ תקף השבוע במאמרו הראשי את ראש-ממשלת יוון, אנדריאס פאפאנדר'או, על עמדותיו האנטי-אמריקאיות. בין השאר מאשים אותו היומון בחתירה לסילוק בסיסי נאט"ו מיוון, בסתם אנטי-אמריקאיות ובנטינות להתקרב לברית-המועצות.

נראה שהארץ, הנוקט עמדות סופר-ניציות בנושא הבינלאומי, אינו מעורכן בנעשה ביוון, ובודאי ש-אינו בקיא בביקורת הרבה הנמתחת על ראש-ממשלת יוון מחוגי השמאל. בעניין יחסו לארצות-הברית.

ובכן, נכון שפאפאנדר'או התחייב במצע הבחירות שלו לנוקט בכל העמדות הטובות והנכונות האלה, וגם לעצב בהדרגה מדיניות-חוץ ניטראליסטית. ל-מרבית הרעה, הוא לא ביצע אף אחת מהבטחות אלה. ראש-הממשלה הנמין מאוד את הרתוריקה האנטי-אמריקאית שלו, אינו חולם לגעת בבסיסים של נאט"ו, לא יצא מהשוק האירופי, ויחסיו עם הסובייטים אינם שונים מאלה של גרמניה המער-רבית, למשל. נכון שהוא חושש, ובצדק, משכנתו, תורכיה הפאשיסטית התוקפנית, כך שמכל עיקרי מדיניותו נשארה רק הלאומנות הפאן-היליניסטית, וכמה מחוות לתנועות השיחרור בעולם השלישי, פחות או יותר בנוסח מישראל.

חבל שהארץ הוא הגוף היחיד בעולם, המתייחס עדיין ברצינות להבטחות הבחירות של פאפאנדר'או.